

Az első szerelem, hahaj! Jégkéreggel a szívünk fölött, mely akkor fagyott rá, azokon a téli éjszakákon, mikor fűtetlen volt a szobánk. Az első sikerre? Igen, az első sikerre, amely apáink életében bukásnak is beillt volna!"

Fölállt és elrohant. Nyomában valami ijedt álmélkodás maradt bennem.

A jazz egy fájó tangót dudolt. A mellettem lévő asztalnál egy fiú megfogta egy leány kezét.

Ereztem, hogy sírni is tudnék.

Az ablaknál még láttam, amint titokzatos barátom felgyűrt gallérral, zsebredugott kézzel eltűnt a téli éjszakában.

TAKÁCS ZOLTÁN:

Isten veled Masa

Az őszi lucsok átjárta a cipőjét, a szél szúrós esőport dobott az arcába, de János csak ment. Céltalanul, irány nélkül róttá az aszfaltot, de azért egyre ment; vagy talán inkább menekült: üldöztek a tegnap virágos ábrándjai, üldözte a nagy életeket szülő munka, amelyet elkaptak tőle és üldözte szegény 24 esztendő, de mégis holnaptalán élete. Messze elől, ahol a sikátor a boulevardba torkolt, mintha szentjánosbogárkák kergetőztek volna. Apró fényes pontok futkároztak szeszélyesen, hogy végül néhány pillanatra betükké merevedjenek. János, aki mindég a nagy világosságot kergette, most nem tudott elszakadni ettől a parányi pislákoló fénytől; úgy keríngett körötte, mint valami elvakult pille. Újra és ismét elolvasta a tovatűnő felíratot, azután megtapogatta zsebében utolsó bankjegyét, mely talán jelenthetett volna neki néhány hétig kenyeret s megindult az ajtó felé.

A tükör előtt gépiesen hátrasímitotta a nedves haját s ledült az egyik pamlag sarkába. A teremben elmúlt szeretkezések, buja szépségek illata lógott. Jó volt itt meghúzódni s lehajtott fejjel, lehúnyt szemmel elvirágozott asszonycsókokról, távoli nagy nyarak csókvirágairól és virágasszonyairól álmodozni. A szél ugyan meg megzörgette az ablakokat s odakünn ezer meztelen láb tapossa a nyirkos hideg járdát s ezer üresszemű, vacogófogú senki keres hiába egy harapásnyi életet vagy egy meleg vackot, de itt bent csupa jóllakott kéjelgő semmittevés. A lámpák fénye megtört a sárga selyem ernyőkön és biborszín glóriákat rajzolt a nők arca köré. A kerevetek, a csillárok és minden nagy parázna örömoőrökről mesélt; a szemekben furcsa fények villantak.

Amikor a kozák gúnyába bújtatott ajtónálló bejelentette, hogy Szonya kisasszony fog énekelni, János még mit sem sejtett. Lecsukott szemmel hallgatta a zenét, mely a távoli nagy havas mezőket

járó barna legények szívéből fakadt s amely beopta ebbe a sárga világosságban tobzódó terembe a végtelen széles puszták tiszta melankóliáját. Csak akkor figyelt fel, amikor ének vegyült a zenébe. Meghitt ismerős ének. Szonya keblén megfeszült a kékselyem orosz- ing, kucsmás fejét dacosan hátra vetette, a hangjában pedig csodálatosan zokogott a régi nyár emléke — Masa! — Ujjongott János s boldogan köszöntötte:

— Jó estét, kicsi Masa!

Azután eljött János boldog éjszakája; elbújtak a pamlag puha sarkába, illatos sokszínű cocktaileket ittak, kuncogtak, kacagtak.

. . . A hajad két ágba fontad s piros meg kék szalagokat vitéltél benne. A szád mosolygós volt, az orrod fitos. Úgy lépegettél mint valami hercegkisasszony. Akkoriban még emlékeztél apádra, akitől mindenki félt és fivéreidre, a csinos csintalan kadettokra. Nagy fényes házatokra is emlékeztél, amelyből elűztek. Én akkor csúf zöld kabátot hordtam, melynek könyökére nagy fekete foltot varrt anyám. Ha megláttál, felbiggyesztetted az ajkad.

— De később mégis barátok lettünk!

— Később igen. Együtt bújtuk a vén parkot; te a nagy mohos kőpadra ültél, én pedig a lábadozó hevertem a fűbe s német verseket mondtam el, amelyeket neked tanuliam. Azt mondtad, hogy Mary-nek hívnak, de én akkoriban Szanyint olvastam s Masának szólítottak.

— Kicsi Masának szólítottál . . .

— A faluvégi nádasban apró szigeteket és tisztavízű tavacs-kákat tudtam: ez volt a birodalmam. Ezen a nyáron te lettél a királynője. A hajlékony sás szétvált a ladik orra előtt s mi virágos hínármezők felett siklottunk tova. A napos vizalatti réteken csillogó halacskák cikkáztak s még az evezőt sem mertük a vízbe meríteni, hogy szét ne riasszuk őket. Megmutattam neked öt ringó nádszál között a nádi rigó fészket s te könnyes szemmel nézted a kopasz, tátottszájú apróságokat. A szárcsák és bubók ijedten bújtak a víz alá, hogy azután a nád sűrűjéből megegyeszer visszalessenek ránk. Ha elfáradtunk végigfeküdtünk a csónak alján.

— S te meséltél.

— Persze, meséltem. Akkor nekem még mindenütt mese termett. Neked adtam őket.

— Egy éjjel, mikor a lelkem megtelt csennel, holdfényvel és mesével, lelkendezve futottam el hozzád. Halkan megzörgettem az ablakot. Lehet, hogy érezted, hogy jönni fogok, mert ki se néztél, hanem csak magadra kaptál valami ruhácskát s vigyázva, hogy senkit fel ne kelts, kiszurrantál s úgy mezitláb leszaladtunk a vízpartra. A nádas sötétén hallgatott, de mi nem féltünk. A békák titokzatos kórusa hívogatott, a nádszálak végén csodaékszerek csillogtak. A ladik meleg homályban repült. A tavacska közepén, ahol a holdfény és a

csend úgy összevegyült, mint a csengő arany és ezüst érmek. megállottunk.

— Sohse több szépséget!

— . . . Valahol messze rucák húztak. Nem láhattuk őket, csak a szárnyuk nyomán fűtűrésző szél hangja jutott el hozzánk. Vagy tán nem is rucák voltak, hanem a csillagok énekeltek és még a nádas is dalolt. Csupa régi-régi melódia: üzenetek a végtelenből . . .

— Először csak a lábunkat lógattuk a langyos vízbe, da azután lehánytuk magunkról a ruhát s csendes áhítattal leereszkedtünk a tóba. A holdsütés fényes ezüstkarikákat rajzolt körénk, melyek lassacskán a nádas árnyékáig nőttek, hogy ott haik csobbanással megtörjenek, mint valami csilingelő üvegkoszorúk. Még a víz is világított.

— Csupa csöpögő-locsogó világításban fürödtünk, mint a tündérgyerekek.

— Nem is lehettünk mi akkor gyarló halandók, hisz a miénk volt minden szépség . . .

— . . . és minden tisztaság.

— Mikor a hold lebukott a jegenyék mögé s mi lassan boldogsággal megrakottan s mégis szomorúan megindultunk hazafelé, te a nyakam köré fontad két sovány gyerekkarod s megcsókoltad az arcomat. Úgy hiszem tizenkilencesztendős lehattél akkor . . .

— Őszre elmentünk — nem láhattalak többé.

— Ó, én még sokszor találkoztam veled. Mindég velem maradtál:

— Ha egyedül jártam az emberrengeteget magam mellett tudtalak, ha az élet megtépázott, félrelökött, hozzád menekültem, a mi virágos vizeinkre. Ha olcsó szennyes nászok szégyene mardosta lelkem, szívemen éreztem a te hűvös testvércsókot s meggyógyultam . . . És amikor nagy tiszta éjszakákat éltem, mikor a lelkem megtelt sok fényes megértéssel, akkor is csak te voltál velem. Együtt néztük a holdat kergető apró felhőket s gyönyörű új meséket találtam ki neked . . .

* * *

A pincérek hajlongva fordultak az ajtó felé. Új vendég érkezett. A mindennapos megszokott siker állandó mosolyt vésett az arcára. Kissé már kopaszodott, de a fellépése biztos és elegáns volt; látszott rajta, hogy tud és akar is élni. Pezsgőt rendelt, cigarettára gyújtott s széles meghívó gesztussal fordult Szonya felé. A leány beleegyezően bólintott s azután szomorkás mosollyal fordult ismét János felé.

— Amint látja szegény Masa megbalt. — mondta nagyon kicsi hangon — de ha még akar ismerkedni Szonyával, akít gazdag idősebb urak asztalukhoz szólíthatnak, szívesen látom. Itt lakom a szomszéd házban, a házmester könnyen útbaigazítja, csak Szonya kisaszszónya lakását kérdezze.